

ЩАСЛИВА ЗОРЯ ОКТАВІАНА КОХАНКА

Заслужений працівник народної освіти, кандидат педагогічних наук, доцент Октавіан Михайлович Коханко досяг немалих вершин. Його життєве кредо — уважне ставлення до людей, уміння працювати з колегами, жити для них. Пропонуємо увазі наших читачів розповідь про ентузіаста педагогічної ниви.

ЛИШЕ ТОЙ, ХТО ПЕРЕЖИВ ТРУДНОЦІ, — ЗРОЗУМІЄ ІНШОГО

Андрійкова матуся померла від важкої недуги, а батько десь подався у світі. Тільки й радощів було, коли матусина ненька навідаться до нього в школу-інтернат — гостинців наведе. Ніколи не забуде хлопчик прощання з нею: в селі, де жила мамина рідня, не було школи. Таким чином, першокласник опинився в сиротинці. Тут його знайшла чорна звістка — пішла у вичність і бабуся, а до закінчення школи залишались лічені дні. Класний керівник не раз з тривогою запитувала директора: «Як бути з Андрієм, випускник залишається без опіки?»

Не розгубився керівник інтернату, звернувся до заступника начальника управління освіти і науки облдержадміністрації Октавіана Коханка. Октавіан Михайлович допоміг юнакові здобути освіту в профтехучилищі. Варто сказати, що Андрієві поталанило, бо його жадою до знань увігчалася успіхом, невдовзі (без відриву від виробництва) здобув ще й вищу освіту.

Це лише один епізод з яскравих сторінок педагогічного досвіду Октавіана Коханка.

— Жодного разу не було випадку, щоб він не поспівчував та не посприяв влаштуватися під час винищюї економічної скрути дитині-сироті. І те, що такі юнаки та дівчата злігріті батьківським теплом працівників профтехосвіти, ситі та ще й здобувають спеціальність — безсумнівно заслуга колишнього дитдомівця, а нині чудового педагога Октавіана Коханка, — так відгукується про мудрого наставника депутат обласної ради, директор Головинської спецшколи-інтернату Сергій Вознюк.

... Довелося і Октавіану знати сирітського дитинства. Не пестило життя його, дитя війни. Важко поранений батько помер, а невдовзі від важких фронткових ран пішла з життя і матуся. Пригадає він Заліський дитячий будинок. Не солодко хлопчиків було без батьківського піклування, але праг-

нення до знань привели юнака після закінчення школи до Кам'янець-Подільського педагогічного інституту. Обдарований випускник обрав фізико-математичний факультет. Його однокласники не раз розповідали своїм дітям про своє шкільне дитинство і про Октавіана — одного з кращих «математиків» не лише в класі, а й в школі.

— Мені не просто було на шляху до вищої освіти, — розповідає Октавіан Михайлович, — щоб мати засоби для виживання, підробляв. Спочатку не знайшлося навіть місця в гуртожитку. Ніколи не забуду доброти ректора Зеленюка. Саме він підтримав мене і благословив на вчительську ниву, а я віддачував гарними знаннями, старостував на курсі.

Та нива, яку обрав Октавіан Коханко, і справді була напружод пільною. Майже 40 днів колишній срібний медаліст віддає знання і досвід підрастаючому поколінню.

— А з яким хвилюванням Октавіан Коханко прийняв пропозицію залишитися на роботі в педінституті, на кафедрі геометрії, — розповідає доцент Кам'янець-Подільського педуніверситету Анатолій Гавришук, — якби ж не побутові труднощі, досі був би мій товариш професором.

ПЕДАГОГ-НОВАТОР

Октавіан Михайлович не шкодує, що після роботи в університеті вчив сільську дитвору. До речі, його не хотіли відпускати з Вінниччини. За сімейними обставинами все ж переїхали на батьківщину дружини в Шарівку, що на Ярмолинеччині. Добрим словом згадують тут Коханка. Сільська дитвора з цікавістю йшла на фізику, бо вчитель постійно застосовував новаторські підходи для вивчення фізичних явищ. Одним з перших в Україні запровадив роботу по перфокартах, накопичуючи дидактичний матеріал. А згуртованими виготовляв діючі прилади, моделі, які успішно використовувалися на уроках.

Здібного вчителя незабаром назвали заступником директора школи з навчально-виховної ро-

боти. Його ідею — створити виробничу бригаду на базі досвідного господарства «Шарівка» — підтримали і педагоги, і хлібороби. Таке новаторство посприяло вийти на узагальнення передового досвіду, практичної спрямованості викладання предметів природничо-математичного циклу в школах України.

А згодом вже йому запропонували роботу в Ярмолинському районному відділі освіти. І на партійній роботі, бо Коханка у 1973 році обрали секретарем Ярмолинського райкому партії. Октавіан Михайлович не забував піклуватися про педагогічні кадри, зміцнення матеріальної бази сільських шкіл. Це завдяки його турботі було споруджено школи в Солобківцях, Москалівці, Проскурівці. Загалом Октавіан Михайлович причетний до спорудження на Ярмолинеччині восьми шкіл та п'яти дитсадків. Це з його легкої руки у Ярмолинцях відкрили професійний ліцей.

РЕВОЛЮЦІЯ У ПРОФТЕХОСВІТІ

Вперше в Україні з ініціативи Октавіана Коханка було організовано нову форму професійного навчання — Балинське ВПУ-агрофірму, а в ряді профтехучилищ — навчально-виробничі підприємства та ділянки з виготовлення промислової продукції і товарів широкого вжитку та надання послуг населенню. Це дало змогу максимально поєднати теоретичне навчання учнів з практичною діяльністю.

Велика заслуга Коханка і в провадженні традиційного щорічного (осіннього) обласного свята «Юність трудового». Тут на виставці досягнень ПТУ можна придбати продукцію, вироблену руками учнів. Під його керівництвом провадились і реформування професійно-технічної освіти, оптимізація мережі професійно-технічних закладів, демократизація форм управління. Як відоминого організатора Октавіана Михайловича за це відзначено медаллю «За трудову доблесть».

Саме Октавіан Михайлович першим у державі запровадив обласне навчально-виробниче об'єднання профтехосвіти. Воно діяло на частковому господарському розрахунку і фактично виконувало функції посередника. До його складу входили не лише профтехучилища, а й науково-виробничі лабораторія «Комп'ютер», що займається встановленням та обслуговуван-

ням ЕОМ у навчальних закладах, інженерно-конструкторські групи, магазини для реалізації продукції ПТУ. Піонером О. М. Коханко був і в створенні умов для підготовки в ПТУ фермерів. Для цього налагодили зв'язки з фермерськими господарствами штату Конектикут США. Там проходили стажування працівники Балинського училища-агрофірми. Це за його ініціативи проводилася робота з укладання угод із німецькою фірмою щодо спільного будівництва зразкового фермерського господарства. В перспективі тут мала здійснюватись підготовка фермерів. Щоправда, фінансові проблеми української сторони завадили здійсненню задуманого.

Не зупиняється Октавіан Михайлович та його команда на досягнутому. Пошук прогресивних форм навчально-виробничої діяльності учнів призвів до створення в професійних навчальних закладах шістьнадцяти навчально-виробничих підрозділів. Так, запрацював на повну потужність цех переробки овочів в Балинському училищі-агрофірмі, в ПТУ № 2 і 19 діляки учнівські атележі з пошиття одягу, в ПТУ № 39 — цех ідосібних промислів. Функціонували дві навчальні ідальні та магазин, вихованці ПТУ № 18 виготовляли плати до телевізора «Електроніка».

Все це давало можливість одержувати у 90-х роках щомісячно чималі прибутки. А учнівським навчально-виробничим підприємством «Силует» ПТУ № 16 було виготовлено близько 27 тисяч пар взуття. Цей досвід був вивчений Міністерством освіти України.

Прогресивну діяльність О. М. Коханка підтримало Міністерство освіти України і щодо впровадження ступеневої системи навчання. Це було започатковано ще 11 років тому. Впродовж трьох років було розроблено та експериментально перевірено 31 навчальний план ступеневої підготовки робітників десяти профтехучилищ. Пишався Октавіан Михайлович Грицивським вищим художнім професійним училищем № 19, бо воно було визнане в Україні кращим закладом профтехосвіти.

З ЛЮДЬМИ, ДЛЯ ЛЮДЕЙ

Управління освіти і науки Хмельницької обласної державної адміністрації і Хмельницький гуманітарно-педагогічний інститут в особі Віктора Береки та Миколи Дарманського підготували книгу

про Октавіана Михайловича Коханка. Вона написана на основі вивчення його монографій, статей, думок тих, хто знає, працював і працює з Октавіаном Михайловичем. Переробтаю сторінки. «Біля витоків життя» — так озаглавила свою розповідь однокурсник Октавіана Коханка Олександр Андрухов. До речі, Олександр Михайлович був однокласником Октавіана. Вони обидва стали студентами і шим завдячують педагогічному колективу Оршинської СШ № 1.

Книга — пресвята 60-й річниця з дня його народження. Віталій Мусійович Шайнога, зокрема, написав про ювіляра ось що: «Як історик за фахом, мені спали на думку описані факти стародавнього Риму. В різні епохи імператорами там були Октавіани. Обидва запам'ятались мудрим, талановитим, величавим, справедливим, простим і відданим справі. Ім'я наш Октавіан Михайлович теж підтверджує найкращими людськими рисами. Багато вчителів математики завдячували своїм успіхам якраз О. М. Коханку».

Я не буду згадувати всі перипетії перехідного періоду, але в моїй пам'яті буде назавжди середина 90-х років, — пригадує Коханко, — коли довелося докласти зусиль, щоб зберегти профтехосвіту як галузь.

Дуже приємно дивитися на Октавіана Михайловича з колі його сім'ї.

— Мені поталанило в житті, — щиро мовила під час нашої розмови дружина Марія Михайлівна. — Це студентами ми побралися. Відтоді минуло вже 38 літ. Мій Октавіан — добрий чоловік, люблячий батько, турботливий дідуся (в сім'ї Коханків дві доньки Оксана і Світлана та двоє внучат — Н. М.).

Часто ця дружина родина збирається разом. Таго і дідуся навчив любити землю своїх нащадків. Який сад викопали його руки! Недаремно кажуть, що фізика — лірика. Це стосується і Октавіана Коханка. Його вірші подобаються багатьом шанувальникам поетичного слова.

Кажуть, що в житті, як на довгій ниві. Нещодавно Октавіан Коханко працював з профтехосвітою. Сьогодні він, вже доцент, у Технологічному університеті Поділля очолює кафедру педагогіки і психології. Люблять викладача студенти за його тактовність і розум, поважають колеги, бо така вже він людина — мудра і проста.

Надія МАРИНЦЬ